# ZniÄ enÃ prÅ¯bÄ Å¾nÃ©ho dÅ¯chodovÃ©ho systÃ©mu nÃ¡s nezachrÃ¡nÃ

## Popis

**VlÃ¡dnÃ pÅ edstavitelÃ© a jejich ekonomiÄ tÃ poradci opakujÃ slova o neudrÅ¾itelnosti prÅ¯bÄ Å¾nÃ©ho dÅ¯chodovÃ©ho systÃ©mu. Jejich cÃl je jedinÃ½: vystraÅ¡it veÅ ejnost, aby nebrÃ¡nila jeho privatizaci a soukromÃ© penzijnÃ spoleÄ nosti zÃskaly novÃ© klienty.**

Pokud se dnes ministr prÃ¡ce a sociÃ¡lnÃch vÄ cÃ Marian JureÄ ka a jeho vlÃ¡dnÃ kolegovÃ© tvÃ¡Å Ã, Å¾e zvyÅ¡ovÃ¡nÃ vÄ ku odchodu do penze a zpomalenÃ jejich rÅ¯stu, respektive jejich reÃ¡lnÃ½ pokles, jsou pÅ edem danou nevyhnutelnostÃ, nemluvÃ pravdu.

## Nutnost dÅ¯chodovÃ© reformy jako fÃkovÃ½ list

Ä asto zmiÅ ovanÃ½ deficit dÅ¯chodovÃ©ho ÃºÄ tu je pouze technickÃ½m deficitem â oproti vÃ½bÄ ru sociÃ¡lnÃho pojiÅ¡tÄ nÃ, jeÅ¾ je souÄ Ã¡stÃ veÅ ejnÃ½ch financÃ. Ã hrada dÅ¯chodÅ¯ pochÃ¡zÃ totiÅ¾ stejnÄ jako vÃ½stavba dÃ¡lnic nebo platy poslancÅ¯ ze stejnÃ©ho zdroje â ze stÃ¡tnÃho rozpoÄ tu.

Struktura vÃ½dajÅ¯ stÃ¡tnÃho rozpoÄ tu odrÃ¡Å¾Ã politickÃ© priority vlÃ¡dy. Pokud souÄ asnÃ¡ vlÃ¡da tvrdÃ, Å¾e stÃ¡t nemÅ¯Å¾e lidem garantovat dÅ¯stojnÃ© penze, ve skuteÄ nosti pÅ iznÃ¡vÃ¡, Å¾e lidem garantovat dÅ¯stojnÃ© penze nechce.

Pro jinÃ© zemÄ jsou sociÃ¡lnÃ vÃ½daje prioritou, coÅ¾ dokazujÃ i data Organizace pro hospodÃ¡Å skou spoluprÃ¡ci a rozvoj (OECD). Ä eskÃ¡ republika v roce 2020 vydÃ¡vala na dÅ¯chody kolem devÃti procent HDP, zatÃmco Rakousko vÃce neÅ¾ patnÃ¡ct procent. PÅ esto jsme dosud nezaznamenali zprÃ¡vy o tom, Å¾e by se rakouskÃ½ penzijnÃ systÃ©m hroutil a zemÄ se nachÃ¡zela v rozpoÄ tovÃ½ch potÃÅ¾Ãch.

Lze vÅ¡ak oprÃ¡vnÄ nÄ namÃtnout, Å¾e takovÃ½ stav nemusÃ trvat vÄ Ä nÄ . I ministr JureÄ ka svÃ© asociÃ¡lnÃ zmÄ ny v penzÃch ospravedlÅ uje demografickÃ½mi vÃ½hledy sniÅ¾ujÃcÃho se poÄ tu obyvatel v produktivnÃm vÄ ku, a naopak nÃ¡rÅ¯stem poÄ tu seniorÅ¯. NicmÃ©nÄ podle prognÃ³z NÃ¡rodnÃ rozpoÄ tovÃ© rady bude demograficky nejsloÅ¾itÄ jÅ¡Ã situace v roce 2059, kdy budou

vÃ½daje na penze kulminovat na hodnotÄ 11,5â procenta HDP. To nenÃ ani souÄasnÃ½ prÅ¯mÄr zemÃ EvropskÃ© unie. StraÅ¡it veÅejnost nenÃ namÃstÄ , krach prÅ¯bÄh Å¾nÃ©ho systÃ©mu se nekonÃ¡.

## PotÅebujeme daÅovou reformu

Na druhou stranu se nelze tvÃ¡Åit, Å¾e Å¾Ã¡dnÃ© zmÄny nejsou zapotÅebÃ, jak se nÃ¡m snaÅ¾Ã namluvit snÄmovnÃ opozice. HnutÃ ANO i SPD si v debatÃ¡ch o reformÄ dÅ¯chodÅ¯ vypomÃ¡hajÃ prÃ¡zdnÃ½mi a neurÄitÃ½mi frÃ¡zemi. VlÃ¡da i opozice se bojÃ pÃchnout do vosÃho hnÃzda a pÅistoupit k jedinÃ©mu moÅ¾nÃ©mu Å eÅ¡enÃ stabilizace dÅ¯chodovÃ©ho systÃ©mu a veÅejnÃ½ch financÃ: k daÅovÃ© reformÄ .

NÃ¡Å¡ daÅovÃ½ systÃ©m nepÅimÄ Å enÄ zvÃ½hodÅuje velkÃ© mezinÃ¡rodnÃ korporace. Podle odhadÅ¯ od nÃ¡s odtÃ©kÃ¡ Ä tyÅi sta aÅ¾ Å¡est set miliard korun na dividendÃ¡ch a prostÅednictvÃm vnitropodnikovÃ©ho ÃºÄetnictvÃ. V Ä eskÃ© republice vyprodukovanÃ© bohatstvÃ velmi Ä asto konÄ Ã u mateÅ skÃ½ch firem v zÃ¡padnÃ EvropÄ . Z vyprodukovanÃ©ho nÃ¡rodnÃho bohatstvÃ zÅ¯stÃ¡vÃ¡ u nÃ¡s 96 procent, zatÃmco v Polsku celÃ½ch sto procent.

EnormnÃ odlivy zisku jsou mimochodem i pÅ ÃÄinou toho, proÄ Ä eÅ¡tÃ zamÄstnanci a zamÄstnankynÄ na svÃ½ch vÃ½platnÃch pÃ¡skÃ¡ch nalÃ©zajÃ mnohem menÅ¡Ã hodnotu, neÅ¾ jakou skuteÄnÄ odpracovali. ZatÃmco polÅ¡tÃ pracujÃcÃ dostanou vyplaceno 85 procent z hodnoty, kterou vytvoÅ Ã, Ä eÅ¡i pouze 67 procent.

V tÃ©to souvislosti je potÅeba uvÃ©st dalÅ¡Ã vÃ½znamnÃ½ faktor: produktivitu prÃ¡ce. Mezi zemÄmi EvropskÃ© unie a OECD ji mÃ¡me podprÅ¯mÄrnou. I to je ukazatel, se kterÃ½m lze nÄco dÄlat, pokud si vlÃ¡da tento Ãºkol vezme za vlastnÃ. PÅ Ã-kladem budiÅ¾ Irsko, kterÃ© dokÃ¡zalo svoji produktivitu prÃ¡ce mezi lety 2006 aÅ¾ 2016 vÃ½raznÄ zvÃ½Å¡it.

PÅi zvÃ½Å¡enÃ produktivity prÃ¡ce o tÅetinu by i rovnovÃ¡ha dÅ¯chodovÃ©ho systÃ©mu vypadala jinak. VlÃ¡da i pÅedstavitelÃ© Ä eskÃ©ho byznysu by se vÅ¡ak museli chtÃt vymanit z pro nÄ opojnÃ©ho a vÃ½hodnÃ©ho zajetÃ nÃzkÃ½ch mezd a produkce vÃ½robkÅ¯ s nÃzkou pÅidanou hodnotou.

HospodÃ¡ÅskÃ½ model â skladiÅ¡tÄ a montovna Evropyâ narazil na svÃ© limity. Jeho modernizace a adaptace na technologickÃ© a spoleÄenskÃ© zmÄny jsou jedinÃ½m klÃÄem, kterÃ½ nÃ¡m mÅ¯Å¾e otevÅÃt dveÅe k udrÅ¾itelnÃ½m veÅ

ejnÃ½m financÃm, a v dÅ¯sledku i dÅ¯stojnÃ½m a stÃ¡tem garantovanÃ½m penzÃm.

OkolnÃ zemÄ  to jiÅ¾ pochopily. NaÅ¡e vlÃ¡da promarnila dva roky niÄ enÃm prÅ¯bÄ Å¾nÃ©ho penzijnÃho systÃ©mu v nadÄ ji, Å¾e tÃm oddÃ¡lÃ nevyhnutelnÃ© zmÄ ny v danÃch a hospodÃ¡Å skÃ©m modelu zemÄ . ChrÃ¡nÃ tak oligarchy, banky a nadnÃ¡rodnÃ firmy pÅ ed fÃ©rovÃ½m zdanÄ nÃm, vÄ tÅ¡inu spoleÄ nosti vÅ¡ak jen uvrhÃ¡vÃ¡ do prohlubujÃcÃ se nejistoty a strachu.

*Autorem textu je Daniela OstrÃ¡ a VladimÃr Å pidla. Ä lÃ¡nek byl zveÅ ejnÄ n 15. dubna 2024 v DenÃku referendum.*

**Datum vytvoÅ enÃ**
16.04.2024